

**ОСНОВНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ
КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА**

Визначено сутність інноваційно-технологічних конкурентних переваг та проаналізовано основні етапи їх формування промисловими підприємствами. Обґрунтовано умови успішної реалізації існуючих інноваційно-технологічних конкурентних переваг підприємства.

Ключові слова: інновації, конкурентні переваги, технологія, інноваційний розвиток, інноваційно-технологічні конкурентні переваги.

The essence of the innovative and technological competitive advantages is defined and the main stages of its formation of industrial enterprises is analyzed. The conditions of successful implementation of existing innovative and technological competitive advantages of the enterprise are substantiated.

Key words: innovation, competitive advantage, technology, innovative development, innovative and technological competitive advantages.

Сучасні темпи науково-технічного прогресу спрямовані на досягнення науково-технологічних цілей та значно впливають на функціонування ринку та його учасників. Розвиток економічної діяльності підприємства в значній мірі залежить від ефективності використання наукових досягнень, технологій, ресурсів та інновацій. Саме завдяки інноваціям та інноваційному розвитку, промислове підприємство здатне швидкими темпами досягнути розширення сфери та меж своєї діяльності, забезпечити отримання високих прибутків та підвищити загальний рівень своєї конкурентоспроможності на ринку. Особливе місце за таких умов посідають технологічні інновації, оскільки вони дозволяють не тільки модифікувати традиційні продукти, але й створювати абсолютно нові.

Володіння і використання інноваційної технології докорінно змінює зміст і характер сучасної конкурентної боротьби, спрямовуючи її у русло технологічного суперництва суб'єктів господарювання, особливо промислових підприємств.

Проблеми формування інноваційно-технологічних конкурентних переваг висвітлені в працях С. Ілляшенко, М. Кондратьєва, Е. Менсфілда, Л. Омеляновича, Л. Піддубної, А. Поручника, Дж. Сакса та інших.

Проте, не зважаючи на численні розробки, деякі теоретико-методологічні проблеми, пов'язані зі складовими формування і управління інноваційно-технологічними конкурентними перевагами підприємства і досі залишаються невирішеними.

Метою дослідження є визначення сутності інноваційно-технологічних конкурентних переваг та основних засад їх формування промисловими підприємствами.

Основними тенденціями розвитку конкурентних відносин початку XXI століття став перехід від цінових до інтелектуальних факторів формування конкурентних переваг. Основний акцент перейшов до інновацій, де основна увага приділяється економічному розвитку, який не може базуватися лише на багатих природних ресурсах країни й низькій вартості робочої сили. Впровадження інновацій визнається найвагомим джерелом підвищення конкурентоспроможності підприємства та забезпечення стійкого його розвитку.

Інновацією є успішне використання та впровадження нових ідей, знань, технологій. Поняття «інновації» охоплює науку, техніку, управління, економіку і зумовлено характером і якістю їх взаємодії та взаємозв'язків.

Збільшення впливу інновацій на економічну діяльність підприємства зумовило появу поняття «інноваційні конкурентні переваги».

Інноваційні конкурентні переваги – це системи і методи розробки та впровадження нових технологій, продуктів, послуг, наявність і впровадження «ноу-хау», нові підходи до збуту товарів, при ефективному використанні яких підприємство покращує свої позиції на ринку у порівнянні з конкурентами [1].

Існує багато підходів до класифікації інновацій. Теоретики та практики в сфері інноваційної діяльності поділяють їх за такими ознаками: ступінь новизни, сфера діяльності, масштаб новизни, адресат інновацій, вид одержуваного ефекту, ступінь матеріальної відчутності тощо [1, с. 207]. Однією із найпоширеніших класифікаційних ознак інновацій є виділення їх за предметним змістом або за сферою застосування:

1) продуктові – створення нових товарів, що використовуються у сфері виробництва чи у сфері споживання;

2) техніко-технологічні – нові технології виробництва традиційних, удосконалених чи принципово нових продуктів, впровадження інформаційних систем, нових джерел енергії тощо;

3) організаційно-управлінські – нові методи й форми організації всіх видів діяльності підприємства (нові методи управління персоналом, системи стратегічного планування, прогнозування, моделювання процесів виробництва, постачання, збуту, нові організаційні структури тощо);

4) ресурсні – використання поліпшених або принципово нових матеріальних ресурсів та сировини;

5) ринкові – проникнення на нові ринки чи створення нових ринків.

Всі розглянуті види інновацій впливають на конкурентоспроможність підприємства. Проте, зважаючи на технічний прогрес, який здійснює значний вплив на функціонування ринку, та зростання ролі технологічних перетворень у формуванні конкурентних переваг, можна визначити, що найвагомішим фактором підвищення конкурентоспроможності підприємства є техніко-технологічні інновації [2]. Крім того, ці інновації пов'язують між собою інші види інноваційних конкурентних переваг.

Кожне підприємство в наш час прагне розширювати сферу своєї діяльності та вийти на нові ринки. Проте з виходом за межі традиційного ринку підприємство потрапляє у середовище з вищими вимогами до суб'єктів ринку, та ширшим спектром факторів, що впливають на його економічну діяльність. В цих умовах важливим завданням виступає закріплення підприємства на ринку за допомогою формування, забезпечення та підтримання стійких конкурентних переваг.

Формування нових конкурентних переваг є найважливішим моментом у досягненні підприємством сталої конкурентної позиції на ринку. Механізм формування нових конкурентних переваг базується на ефективній взаємодії умов функціонування підприємства й факторів, що формують його ресурсний потенціал (інтелектуальний капітал підприємства, досвід і знання, унікальні навички, конкурентні можливості, ринкові досягнення тощо).

Найважливішим питанням для підприємств, які обрали шлях інноваційно-технологічного розвитку, є знання, вірне та своєчасне використання механізмів їх формування.

Пропонується застосовувати наступну послідовність етапів формування інноваційно-технологічних конкурентних переваг підприємства на ринку.

Перший етап передбачає аналіз внутрішніх факторів підприємства з метою виявлення його активів. Він складається з двох частин, які можуть бути виконані послідовно чи одночасно: аналіз наявності фінансових, матеріальних та інтелектуальних ресурсів; аналіз техніко-технологічних показників підприємства.

Подібний аналіз необхідний для оцінки техніко-технологічного стану та обсягу фінансово-матеріальної бази підприємства, здійснення оцінки його інноваційної активності.

Наступним кроком є аналіз зовнішніх факторів підприємства і включає дослідження конкурентів, системи технологічних відносин та аналіз тенденцій науково-технологічного розвитку в галузі.

Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації

Характер технологічної поведінки підприємств у галузі визначається їх ресурсними потенціалами, співвідношення яких обумовлює різні типи технологічних відносин, які, в свою чергу, визначають вибір тієї чи іншої стратегії інноваційно-технологічного розвитку підприємства.

Аналіз впливу рівня технології на конкурентні позиції підприємства здійснюється з метою виявлення тих технологій, які здатні найбільш радикально підвищити конкурентну позицію підприємства або його конкурентів та змінити структуру галузі у цілому. Технології поділяються відповідно на базові, ключові і радикальні.

У підсумку дій складається огляд технологій, які використовуються як самим підприємством, так і його конкурентами, постачальниками і споживачами.

Слід зазначити, що на даному етапі підприємству необхідно акумулювати тенденції як на національному, так і на міжнародному ринку.

На третьому етапі виявляються три типи інноваційно-технологічних конкурентних переваг: 1) існуючі конкурентні переваги; 2) невикористані конкурентні переваги; 3) потенційні конкурентні переваги [3].

До інноваційно-технологічних конкурентних переваг можуть відноситись: отримання нового обладнання; впровадження нової технології виробництва; отримання патенту на існуючу технологію та/або інноваційне обладнання; відкриття нової інноваційної спеціалізації виробництва; впровадження сучасних стандартів виробництва тощо.

Завдання підприємства щодо існуючих інноваційно-технологічних конкурентних переваг є їх збереження, вдосконалення та посилення при наступній реалізації стратегії управління інноваційно-технологічними конкурентними перевагами.

Невикористані наявні та потенційні конкурентні переваги поділяються на ті, що можуть бути використані при наступній реалізації стратегії управління інноваційно-технологічними конкурентними перевагами при наявних можливостях (ресурсах) підприємства та ситуації, що склалася на ринку, та ті, що потребують відкладення.

При цьому головне завдання даного етапу – віднайти якомога більше тих невикористаних та потенційних інноваційно-технологічних конкурентних переваг підприємства, що на даний момент часу при існуючих зовнішніх факторах можуть бути використані та реалізовані підприємством.

На наступному кроці відбувається пошук підприємством шляхів для формування та перетворення невикористаних та потенційних інноваційно-технологічних конкурентних переваг у існуючі.

Для цього використовується дані аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, проведеного на попередніх етапах. Знаючи фінансові, матеріальні та інтелектуальні можливості промислового підприємства, а також технологічні традиції галузі можна визначити можливі стратегії.

Реалізація інноваційно-технологічних конкурентних переваг може бути здійснена за рахунок власних розробок нових технологій, обладнання, принципів та механізмів виробництва тощо; купівлі інноваційного обладнання в кредит; лізингу обладнання; отримання ліцензії на використання інноваційної технології виробництва тощо.

Логічним завершенням формування інноваційно-технологічних конкурентних переваг підприємства є визначення та реалізація стратегії управління інноваційно-технологічною конкурентоспроможністю підприємства на базі сформованих конкурентних переваг.

При визначенні найбільш привабливої інноваційно-технологічної стратегії підприємства дотримуються певних критеріїв, серед яких найважливішими є:

- 1) відповідність можливостям і загрозам зовнішнього середовища;
- 2) відповідність цілям підприємства і сумісність з її місією;
- 3) досягнення конкурентних переваг за рахунок використання сильних сторін підприємства і слабкості конкурентів, нейтралізації або компенсації слабких сторін підприємства і сильних сторін (переваг) конкурентів;

4) наявність необхідних ресурсів, наукового, технічного, виробничого, кадрового потенціалів;

5) досягнення балансу між усіма структурними підрозділами підприємства;

6) використання ефекту синергії інноваційної діяльності як єдиної системи.

Таким чином, було доведено, що завдяки інноваціям та інноваційному розвитку для промислового підприємства стає можливим досягнення розширення сфери та меж своєї діяльності, забезпечення прибутковості та підвищення загального рівень конкурентоспроможності на ринку. Крім того, в процесі дослідження була визначена сутність інноваційно-технологічних конкурентних переваг підприємства, проаналізовані основні етапи їх формування промисловими підприємствами та умови успішної реалізації.

Після впровадження стратегії управління інноваційно-технологічною конкурентоспроможністю підприємства важливою є оцінка реалізованої стратегії та сформованих інноваційно-технологічних конкурентних переваг, самі цим питанням будуть присвячені подальші дослідження автора.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком промислових підприємств: монографія / С. М. Ілляшенко, О. А. Біловодська. – Суми: Університетська книга, 2010. – 281 с.

2. Касьян З. Е. Аналіз та формування складових інноваційної активності підприємств легкої промисловості / З. Е. Касьян // Вісник КНУТД. – 2012. – № 2. – С.168-172.

3. Дискіна А. А. Розвиток інвестиційно-інноваційної діяльності промислових підприємств / А. А. Дискіна, О. А. Семеній // Современные проблемы регионального развития: сборник статей. Т. 1. – Пловдив. – 2014. – С. 187-191.

XXI МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

ВИПУСК 21

31 січня 2017 р.

м. Переяслав-Хмельницький

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
XXI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»
31 січня 2017 року

Збірник наукових праць

Переяслав-Хмельницький – 2017

УДК 001+37(100)
ББК 72.4+74(0)
Т 33

Матеріали XXI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 21. – 826 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України, ректор ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Рик С.М. – кандидат філософських наук, доцент, проректор з наукової роботи ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної філології і методики навчання

Коцур В.В. – кандидат політичних наук, голова Ради молодих учених університету

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук, заступник голови Ради молодих учених університету

Гайдасенко І.В. – кандидат історичних наук, секретар Ради молодих учених університету

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

<i>Илга Которос</i> ROLUL CONTABILULUI PROFESIONIST ÎN CONDIȚIILE TEHNOLOGIILOR AVANSATE	57
<i>Muzaffar Kurbanov, Akhror Alijonov</i> THE IMPORTANCE AND BENEFITS OF SMALL BUSINESSES TODAY	61
<i>Вікторія Маср</i> СУЧАСНИЙ СТАН БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	62
<i>Діана Маср</i> СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ПАТ «НОВОКАХОВСЬКИЙ ЗАВОД «УКРГІДРОМЕХ»	66
<i>Umida Maraimova</i> EFFECTIVE WAYS OF USING INNOVATIVE MARKETING TECHNOLOGIES IN SMALL SCALE BUSINESS	70
<i>Олексій Орлов</i> ЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНЦЕПЦІЇ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ	72
<i>Лідія Павлюк</i> СУЧАСНА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: МОТИВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДІ	75
<i>Тетяна Плішка, Ігор Плішка</i> ОПЛАТА ПРАЦІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА СТИПЕНДІЇ СТУДЕНТІВ	77
<i>Ольга Процик</i> ХАРАКТЕРИСТИКА, СУТЬ ТА ПОНЯТТЯ ЗВІТНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	79
<i>Гавхар Раджабова</i> ПОДДЕРЖКА ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ – ОСНОВНОЙ ФАКТОР ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ И ПРОГРЕССА	82
<i>Лариса Радзіховська, Тамара Рудик</i> КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ	84
<i>Тетяна Сальникова</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	87
<i>Тетяна Ус</i> ОСНОВНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	91
МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ / МЕНЕДЖМЕНТ И МАРКЕТИНГ	
<i>Наргиза Бабаева, Маъмура Сирожиддинова</i> СОДЕРЖАНИЕ И ФОРМЫ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ КАДРОВ ВО ФРАНЦИИ	95
<i>Merey Balabekova, Makhabbat Kydyrova, Saltanat Karimsattar, Akdidar Ergalieva</i> MODEL OF MANAGING THE TEACHING STAFF AS A PART OF QUALITY CONTROL SYSTEM	98
<i>Наталія Вісарчук</i> ВИДИ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЇХ СУТЬ	102
<i>Ірина Грабовська</i> БІБЛІОГРАФІЧНА ІНФОРМАЦІЯ ЯК ВТОРИННО-ДОКУМЕНТАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	105
<i>Тетяна Гризус</i> ІНТЕГРУВАННЯ ТОВАРНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	107

Матеріали XXI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 21. – 826 с.

Враховуючи свободу наукової творчості, редколегія приймає до друку публікації та статті тих авторів, думки яких не в усьому поділяє. Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів несуть автори публікацій. Передрук і відтворення опублікованих у збірнику матеріалів будь-яким способом дозволяється тільки при посиланні на **«Тенденції і перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»**.

Редакційна колегія залишає за собою право редагувати та скорочувати текст.

Адреса оргкомітету: 08401, Київська обл., м. Переяслав-Хмельницький, вул. Сухомлинського, 30 (к. 203), тел. 093 056 94 96

Матеріали конференції розміщені на сайті: <http://confscience.webnode.ru>

Укладачі: С.М.Кикоть, І.В.Гайдаєнко
Верстка та дизайн: І.В.Гайдаєнко

Підписано до друку 15.02.2017 р.
Формат 60×84 1/8. Папір офсет.
Ум. друк. арк. 69,8.
Виробник ФОП Лукашевич О.М., свідоцтво про державну реєстрацію
№2358000000002997 від 12.10.2011 р.
08400, Київська обл., м. Переяслав-Хмельницький,
вул. Покровська, 49, к. 12